

Οι λογιστικές επιπτώσεις για τους εργοδότες των διαφορετικών συστημάτων

Κάτω από το σύστημα του 1^{ου} πυλώνα, οι εργοδότες καταβάλλουν τις υποχρεωτικές εισφορές που τους αναλογούν και που προβλέπει κάθε φορά ο Κανονισμός των κύριων Ταμείων (ΙΚΑ, ελευθέρων επαγγελματιών, κ.λπ.), μαζί με τις εισφορές που αναλογούν στους εργαζόμενους και τις οποίες παρακρατούν από τις ακαθάριστες αποδοχές τους.

Πέραν αυτού δεν έχουν καμία απολύτως άλλη υποχρέωση προς το σύστημα, επαναλαμβάνουμε το σύστημα του 1^{ου} πυλώνα. Είναι, όπως λέγεται, **εργοδότες καθορισμένων εισφορών** (defined contributions employers) κάτω από το συγκεκριμένο σύστημα. Έτσι, αν καταβάλλουν κάθε μήνα την εισφορά που τους αναλογεί (σήμερα, τέλος 2014, ποσοστό 24,56% των ακαθάριστων αποδοχών των εργαζομένων), παρακρατήσουν δε και αποδώσουν την εισφορά που αναλογεί στους εργαζόμενους (σήμερα, τέλος 2014, ποσοστό 15,50% των ακαθάριστων αποδοχών των εργαζομένων) έχουν εκπληρώσει στο ακέραιο όλες τους τις υποχρεώσεις.

Παραδείγματα για το πώς εμφανίζεται το κόστος των εργοδοτικών εισφορών παρατίθενται στην επόμενη παράγραφο, καθώς και στην απάντηση της σχετικής άσκησης προς επίλυση στο τέλος του κεφαλαίου.

Το θέμα, όμως, μπορεί να γίνει αρκετά περίπλοκο και εξαιρετικά επικίνδυνο για τους εργοδότες, κάτω από το καθεστώς του κεφαλαιοποιητικού συστήματος (2^{ος} και 3^{ος} πυλώνες), αν κατά τη σύσταση σε συνεργασία με τους εργαζόμενους των σχετικών Ταμείων (επικουρικών ή όπως διαφορετικά λέγονται) συμφώνησαν ότι θα εξασφαλίζουν στους εργαζόμενους συγκεκριμένες παροχές (δώρα κατά την τέλεση γάμου, extra παροχές κατά τη γέννηση τέκνου και λοχεία, εφάπαξ αποζημιώσεις κ.λπ.). Οι εργοδότες της κατηγορίας αυτής λέγονται **εργοδότες καθορισμένων παροχών** (defined benefits employers), που σημαίνει ότι δεν εξαντλείται η υποχρέωσή τους όταν καταβάλλουν τις εισφορές που προβλέπονται, αλλά πρέπει να διασφαλίζεται ότι με τις εισφορές αυτές δημιουργείται το απαραίτητο αποθεματικό κεφάλαιο στα ταμεία, για να ανταποκριθούν πλήρως στις υποχρεώσεις τους προς τους ασφαλισμένους.

Το πόσο κεφαλαιοποιημένο (funded) είναι ένα ταμείο, διαπιστώνεται από αναλογιστική μελέτη (actuarial study), την οποία οφείλουν να κάνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα οι εργοδότες. Σε περίπτωση που εμφανισθεί από τη μελέτη ότι υπάρχει αναλογιστικό έλλειμμα (actuarial loss), οι εργο-

δότες οφείλουν να καλύψουν το έλλειμμα, αναγνωρίζοντας τη σχετική δαπάνη στα αποτελέσματά τους.

Κατευθύνσεις για τον όλο λογιστικό χειρισμό των σχετικών θεμάτων παρέχονται από το IAS 19 «Employee Benefits» (Παροχές εργαζομένων).

Θα μπορούσαμε να πούμε, με αυστηρά λογιστικούς όρους, ότι τα διανεμητικά συστήματα εφαρμόζουν κύρια την ταμειακή μέθοδο ή, όπως λέγεται στην αγγλική, τη μέθοδο "pay as you go". Αντίθετα, τα κεφαλαιοποιητικά συστήματα στηρίζονται στη μέθοδο των δεδουλευμένων, αφού θα πρέπει οι εργοδότες να υπολογίζουν κάθε φορά την αναγκαία (δεδουλευμένη) δαπάνη, προκειμένου να είναι τα ταμεία βιώσιμα.

Αν εφαρμοζόταν η μέθοδος των δεδουλευμένων για τον 1^ο πυλώνα στην Ελλάδα, θα αποκάλυπτε ένα τεράστιο έλλειμμα, που εκτιμάται ότι ξεπερνά σήμερα (2014) το 200% και πλέον του ΑΕΠ.

γ. Φόρος εισοδήματος μισθωτών

Για τον υπολογισμό του ποσού που θα παρακρατηθεί, ακολουθείται η εξής διαδικασία:

- υπολογίζεται ο καθαρός μηνιαίος μισθός, αφαιρώντας από τον ονομαστικό μηνιαίο μισθό τις εισφορές του εργαζομένου,
- ο καθαρός μηνιαίος μισθός ανάγεται σε ετήσιο, πολλαπλασιάζοντάς τον με τον ετήσιο αριθμό μισθών που λαμβάνει ο μισθωτός. Συνήθως, οι μισθοί είναι 14, δηλ. 12 μήνες + ½ του μισθού για δώρο Πάσχα + ½ του μισθού για επίδομα αδείας + 1 μισθό για δώρο Χριστουγέννων,
- ανατρέχουμε στην κλίμακα φόρου εισοδήματος που ισχύει για μισθωτούς και βρίσκουμε το φόρο που αναλογεί,
- ο φόρος που αναλογεί μειώνεται λόγω έκπτωσης φόρου και περαιτέρω κατά ποσοστό 1,5% λόγω προκαταβολής φόρου και έτσι βρίσκουμε τον **ετήσιο** φόρο που αναλογεί, και τέλος
- διαιρούμε το ποσό του ετήσιου φόρου με τον αριθμό των μισθών που λαμβάνει κάθε έτος ο μισθωτός (π.χ. 14), προκειμένου να βρούμε το φόρο που παρακρατείται στο συγκεκριμένο μήνα⁶.

6. Για εκπαιδευτικούς λόγους δεν αναφερόμαστε στο φόρο που προκύπτει εξαιτίας της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 29 του ν. 3986/2011.

**Κλιμάκια φόρου εισοδήματος που ισχύουν για το οικονομικό έτος
2014 για μισθωτούς και συνταξιούχους**

Κλιμάκιο εισοδήματος (€)	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου (€)	Σύνολο εισοδήματος (€)	Σύνολο φόρου (€)
25.000	22%	5.500	25.000	5.500
17.000	32%	5.440	42.000	10.940
Υπερβάλλον	42%			

Ο φόρος που προκύπτει με βάση την κλίμακα των μισθωτών και συνταξιούχων μειώνεται:

- Για εισοδήματα μέχρι και € 21.000 κατά € 2.100. Εφόσον ο φόρος που προκύπτει είναι μικρότερος των € 2.100, το ποσό της μείωσης περιορίζεται στο ποσό του φόρου.
- Για εισοδήματα πάνω από € 21.000 το ποσό της μείωσης περιορίζεται κατά € 100 ανά € 1.000 εισοδήματος και μέχρι εξαντλήσεως του ποσού των € 2.100.

Παράδειγμα

Έστω, για κατανόηση, ότι ο ονομαστικός μηνιαίος συνολικός μισθός ενός εργαζόμενου έχει διαμορφωθεί σε € 900.

Οι εργοδοτικές εισφορές για ΙΚΑ-ΕΤΑΜ ανέρχονται σε 24,56% ή € 221 και οι εισφορές εργαζομένου σε 15,50% ή € 139,50.

Για να υπολογίσουμε το φόρο εισοδήματος που θα παρακρατηθεί, θα πρέπει αρχικά να υπολογίσουμε τον καθαρό μηνιαίο μισθό, αφαιρώντας από τον ονομαστικό μισθό τις εισφορές του εργαζόμενου. Έτσι, ο καθαρός μηνιαίος μισθός του εργαζόμενου ανέρχεται σε € 760,50 (900-139,50).

Για να υπολογίσουμε το φόρο εισοδήματος που θα παρακρατηθεί, θα πρέπει να αναγάγουμε τον καθαρό μηνιαίο μισθό σε ετήσιο, πολλαπλασιάζοντας το ποσό των € 760,50 επί 14, που είναι συνήθως το σύνολο των μισθών.

Έτσι, το σύνολο των ετήσιων αποδοχών του εργαζόμενου, μετά τις ασφαλιστικές εισφορές, ανέρχονται σε € 10.647 και με βάση την κλίμακα φόρου εισοδήματος για μισθωτούς, ο ετήσιος φόρος εισοδήματος που του αναλογεί ανέρχεται σε € 239⁷, ο δε μηνιαίος σε € 17 (239:14).

7. Υπολογίζουμε πρώτα το φόρο του κλιμακίου: $€ 10.647 \times 22\% = € 2.342$, και έπειτα αφαιρούμε την αναλογούσα έκπτωση: $2.342 - 2.100 = € 242$. Στη συνέχεια, το ποσό αυτό μειώνεται κατά 1,5%, οπότε: $€ 242 \times (98,5\%) = € 239$.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Με βάση τα ανωτέρω δεδομένα και υπολογισμούς, η λογιστική εγγραφή που θα λάβει χώρα έχει ως εξής:

<u>1</u>		
X 60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	900,00
X 60.03	Εργοδοτικές εισφορές	221,00
Π 55.00	ΙΚΑ	360,50
Π 54.03.00	Φόρος μισθωτών υπηρεσιών	17,00
Π 38.00	Ταμείο	743,50

Αιτιολογία: Εκκαθάριση μισθοδοσίας υπαλλήλου ... για το μήνα ...

Στο ανωτέρω παράδειγμα παρατηρούμε ότι, ενώ το συνολικό κόστος για την επιχείρηση ανέρχεται σε €1.121, η άμεση εκταμίευση που θα κάνει (λογαριασμός «Ταμείο») ανέρχεται σε €743,50. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η διαφορά των €377,50 παρακρατείται προκειμένου να αποδοθεί στους τρίτους, οι οποίοι είναι δικαιούχοι των σχετικών ποσών. Συγκεκριμένα, το ποσό των €360,50 (€221 για τον εργοδότη και €139,50 για τον εργαζόμενο) θα πρέπει να αποδοθεί στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ τον επόμενο μήνα από το μήνα της μισθοδοσίας, το δε ποσό των €17 του φόρου εισοδήματος θα πρέπει να αποδοθεί στην εφορία το μεθεπόμενο μήνα, από το μήνα της μισθοδοσίας.

Παρατηρούμε επίσης ότι ο μισθωτός θα λάβει σε μετρητά το ποσό των €743,50 που προκύπτει ως εξής:

• Σύνολο αποδοχών	900,00
• Μείον: - Εισφορά ΙΚΑ	139,50
- Φόρος εισοδήματος	<u>17,00</u>
	<u>(156,50)</u>
	<u><u>743,50</u></u>

Σε αντιστοιχία με όσα έχουμε ήδη αναφέρει, μπορούμε να προχωρήσουμε και στον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος που θα πρέπει να παρακρατηθεί από τους εργαζομένους της επιχείρησης ΑΙΟΛΟΣ, όπου ο ονομαστικός τους μισθός ισούται με €800.

Αρχικά, υπολογίζουμε τον καθαρό μηνιαίο μισθό του κάθε εργαζόμενου ο οποίος ισούται με €676, οπότε, ο ετήσιος καθαρός μισθός του θα ισούται με €9.464. Όμως, με βάση την ισχύουσα κλίμακα οι συγκεκριμένοι υπάλ-

ληλοι απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος μισθωτών υπηρεσιών, καθώς η έκπτωση των € 2.100 που δικαιούνται υπερβαίνει το φόρο που προκύπτει και ισούται με € 2.082.

Επομένως, η λογιστική εγγραφή που θα λαμβάνει χώρα κάθε μήνα, από τον Ιανουάριο 2014 και μετά, είναι η ακόλουθη:

<u>1</u>		
X 60.00	Αμοιβές έμμισθου προσωπικού	800,00
X 60.03	Εργοδοτικές εισφορές	196,50
Π 55.00	ΙΚΑ	320,50
Π 38.00	Ταμείο	676,00
Αιτιολογία: Εκκαθάριση μισθοδοσίας υπαλλήλου ... για το μήνα ...		